

Czytło: Mészáros Balázs
Czytése ideje: 1988.

TART:

A SOMOGY MEGYEI MÚZEUMOK IGAZGATÓSÁGA
1987. ÉVI BESZÁMOLÓ JELENTÉSE

43 lap

LOGIC

Földrajzi mutató: VÁSOSVÁR

Szákmutató:

XXXIII, 4

XXIX

A SOMOGY MEGYEI MÚZEUMOK IGAZGATÓSÁGA
1987. ÉVI
BESZÁMOLÓ JELENTÉSE

Kaposvár, 1988.

Dr. Mészáros Balázs
megyei múzeumigazgató

I. A MÚZEUMI SZERVEZET HELYZETE ÉS TEVÉKENYSÉGE

A Somogy Megyei Múzeumok Igazgatósága 1987. évi költségvetési előirányzatának megállapítása - a Megyei Tanács 71/1986. (VI.3.) VB sz. határozat alapján - a megnövekedett múzeumi hálózat és a szakmai, tudományos és közművelődési, gazdasági és egyéb feladatok szabta reális igényekkel összhangban történt. Ez lehetővé tette, hogy a tárgyévben a távlati fejlesztési tervünkben, illetve a VII. ötéves tervünkben foglalt alapvető célkitűzések időarányos részét megvalósítsuk.

Hálózatfejlesztési tervünkkel összhangban sor került a siófoki Kálmán Imre Múzeum, Balatonszemesen az állandó Latinovits Zoltán kiállítás megnyitására. Göllén Fekete István szülőházában emlékszobát rendeztünk be. A honvédelmi neveléssel kapcsolatos elvárásoknak megfelelően - a Hadtörténeti Múzeummal közösen - felszabadulási emlékkiállítást létesítettünk Nagybajomban, illetve terven felül egy történelmi-honvédelmi kabinetet a Somogy Megyei Hadkiegészítő és Területvédelmi Parancsnokságon. Folytatódott a Somogyvári Történelmi Emlékhely objektumainak régészeti feltárása és műemléki helyreállítása, befejeződött a Szennai Szabadtéri Néprajzi Gyűjtemény fejlesztésének I. üteme. (A kijelölt épület felújításának és részünkre történő átadásának elmaradása miatt nem került sor a Veszary János Emlékmúzeum megnyitására.)

Folytattuk a megyei múzeum központi épületében a kultúráltabb körülmények kialakítását, a kiállítási övezet bővítését. Lehetőségeinkhez mérten törekedtünk a múzeumi hasznosítású épületek legszükségesebb karbantartási, illetve felújítási munkáinak elvégzésére. Ez csak részben járhatott sikerrel, mivel a ráfordítás nem állott arányban egyes épületek műszaki állapotának gyors romlásával. A fedezet biztosításának hiányában nem rendelhettük meg a volt vármegyeház rekonstrukciós tervének elkészítését.

A korábbinál kedvezőbb személyi és dologi feltételeket tudtunk biztosítani a megyei múzeumi hálózat extenzív fejlesztésének időszakában átmenetileg hátrányosabb helyzetbe került vidéki múzeumok - a barcsi Dráva Múzeum és Marcaliban a Lengyel József Helytörténeti Múzeum - működéséhez. A vidéki alintézmények fenntartásában, üzemeltetésében a helyi illetékes tanácsok fokozottabb részvételére törekedtünk, ez elsősorban Baracson járt sikerrel, de jelentős támogatást biztosított a Siófoki Városi Tanács is a Kálmán Imre Múzeum kialakításához.

A múzeális emlékek fokozott védelme érdekében megfelelő intézkedésekre került sor a múzeumigazgatóság épületében, korszerűsítettük a zalai Zichy Mihály Emlékmúzeum és a somogytúri Kunffy Lajos Emlékmúzeum elektromos riasztóberendezéseit. A megyei múzeumban közvetlen veszélyforrást jelentő elavult elektromos hálózat felújítása - fedezet hiányában - nem haladt a szükséges ütemben.

A megyei múzeum természettudományi, régészeti és történeti osztályán bővítettük a gyűjteményi raktárteret. A Csurgói Helytörténeti Gyűjteményt újabb szükségraktárba költöztettük, illetve az anyag közvetlenül veszélyeztetett részét Kaposvárra és batéi raktárunkba szállítottuk.

A korábbiaknál jelentősebb gyűjteménygyarapítási keret lehetővé tette a tevékenység tervszerűségének, szakmai megalapozottságának fokozását.

Folytattuk a gyűjtemények megkezdett állományrevízióját. Nyilvántartási feladatainkat - az elmaradásokat fokozatosan pótolva - megfelelő ütemben végeztük.

Javult egyes szakterületek technikai felszereltségének színvonala. Kaposváron létrehoztuk a néprajzi hangstúdiót. A műtárgyvédelem, restaurálás technikai feltételeinek biztosítása viszont továbbra sem érte el a szükséges mértékét.

Továbbfejlődött a tudományos munka színvonala, tervszerűsége. A kutatások középpontjában a megye, illetve a régió múltjához, történetéhez szorosan kötődő kutatási témák állnak.

Folytatódott a gyűjteményi anyag - ezen belül az Együd-hagyaték - tudományos feldolgozása. Eredményesen ösztönöztük munkatársaink szakmai fejlődését, publikációs tevékenységét. Befejeződtek a Somogyi Múzeumok Közleményei 7-8. kötetének nyomdai előkészületei.

Sikeresen rendeztük meg a - kiállítási programunkon belül kiemelt fontosságú - VI. Dunántúli Tárlatot, amelyre a Dunántúlon élő 200 hivatásos képzőművészből 156-an jelentkeztek, több mint 500 munkával pályázva meg a részvételt.

A megfelelő helyiségek fokozatos kialakítása és felszerelése kapcsán közművelődési munkánk eredményei szerény fejlődést mutattak, propagandánk viszont nem javult a kívánatos - és tervezett - mértékben.

Törekedtünk a megyei múzeum szakember gárdájának stabilizálására, de a középkáderek fluktuációja továbbra is számottevő. Néhány tartósan távollévő szakember hiányának pótlására - határozott idejű szerződéssel - pályakezdő fiatalokat vettünk alkalmazásba, az indokolt szerényebb létszámfejlesztésre egyes vidéki alintézményeknél (Barcs, Marcali, Siófok) került sor.

Dolgozóink munkakörülményei valamelyest javultak, megnehezedtek viszont a szakemberek letelepítésének, lakáshoz jutásának feltételei. Részben az általános életszínvonal csökkenéssel összefüggésben tovább nőtt a múzeumi dolgozók igen alacsony bérszínvonala miatt létrejött feszültség.

Javult a múzeumi hálózaton, illetve a megyei múzeumon belül a tevékenység jobb összehangolása, a középvezetők munkájának színvonala és a munkafegyelem.

Fejlődött a más intézményekkel és szervezetekkel való együttműködésünk köre és hatékonysága.

Bizonyos fokig az egész intézmény tevékenységének elismerését is jelenti, hogy a művelődési miniszter elvtárs dr. Költő László régészeti osztályvezetőt és dr. Magyar Kálmán régész tudományos főmunkatársat "Szocialista Kultúráért", Bajók Sándorné régészeti rajzoló

és Ihász Jánost, a megyei múzeum történeti osztályának gyűjteménykezelőjét, "Kiváló Munkáért" kitüntetésben részesítette. Szellő János igazgatóhelyettest, "KISZ Érdemérem"-mel tüntették ki.

Negatívan hatottak viszont a megromlott gazdasági körülmények. A működtetés költségeinek (pl. energiahordozók ára) jelentős emelkedése és a tárgyév második felében elvont igen tetemes pénzeszközök hiánya, egyes kilátásba helyezett céltámogatások (pl. Dunántúli Tárlat költségeinek megtérítése) elmaradása együttesen, alapjaiban rendítette meg a pénzgazdálkodás és a tervszerű szakmai munka nemrég létrejött egyensúlyát.

Szakmai és gazdasági tevékenységünkről részletesen a további fejezetekben számolunk be.

II. TUDOMÁNYOS SZAKMAI TEVÉKENYSÉG

1. TERMÉSZETTUDOMÁNY

1.1. A szakág helyzete

A szakági tevékenység szervezeti keretei a tárgyévben nem változtak. A személyi feltételek részben módosultak:

Ábrahám Levente, a megyei múzeum természettudományi és környezetvédelmi osztályának mb. vezetője augusztus 20-tól katonai szolgálatot teljesít. Wolf Csilla preparátor október 4-vel távozott az intézménytől. Tevely Richárd gyűjteménykezelő október 9 óta a múzeum alkalmazásában áll.

A munkakörülmények számottevően nem változtak.

Szakmai felszerelés, technikai eszközök beszerzésére 80 mFt-ot fordítottunk.

1.2. Gyűjteménygyarapítás

A tárgyévben gyűjteménygyarapításra 9,4 mFt-ot fordítottunk. Legjelentősebben rovargyűjteményünk gyarapodott. Szerényebb mértékben növekedett gerinces gyűjteményünk. Vétel útján jutottunk 150 db ásványhoz.

Tárgyévi gyarapodás

Herbárium:	-
Lepke:	1200
Recésszárnyú:	650
Egyéb rovar:	-
Gerinces:	40
Fotónegatív:	28
Dia:	759
Ásvány:	153

1.3. Gyűjteménykezelés

Természettudományi gyűjteményünk a megyei múzeum központi épületében van elhelyezve. A raktározás körülményei jelentősen javultak. A rendelkezésre álló terület egy 9 m²-es helyiséggel növekedett, melyet Salgó-dexion polcokkal rendeztünk be.

A gyűjteményi anyag fertőtlenítése négy alkalommal (évszakonként) megtörtént. Az 1987-ben gyűjtött gerinces és gerinctelen anyag preparálása áthúzódik a következő évre is. A tárgyévben 21 db gerinces állat preparálására került sor. Jelentősen javultak a rovargyűjtemény szakszerű tárolásának feltételei.

A leltárköteles anyagot beletároltuk, az egyéb gyűjtött anyagot gyűjteménybe (szekrénykataszterbe) soroltuk.

1.4. Tudományos kutatás és feldolgozás

Ábrahám Levente

Folytatta Somogy megye lepkefaunájának kvalitatív és kvantitatív vizsgálatát.

Továbbra is végezte és kiszélesítette a Zselici Tájvédelmi Körzet lepkefaunájának kutatását. A témával kapcsolatban 8 terepnap alkalmával gyűjtött adatokat.

Regionális együttműködés keretében folytatta kutatásait a Bakonyban, ahol 10 terepnapot töltött adatok gyűjtésével.

A tési és bakonynáni fénycsapda anyagát jegyzőkönyvezte és folyamatosan végezte a lipótfai fénycsapda anyagának feldolgozását.

A Dél-Dunántúl és a Bakony térségéből 6 terepnap alkalmával gyűjtött recésszárnyú fauna adatokat.

Befejezte Nattán Miklós lepkegyűjteményének feldolgozását.

Elkészült a "Bakonynáni és a Garja szurdok lepkefaunája" c. dolgozatának kéziratával és "A Bakony keleti részének lepidopterológiai viszonyai" című diplomadolgozatával.

Tömösváry Tibor

Folyamatos adatgyűjtést végzett 70 terepnap alkalmával a "Somogy megye madárvilágának faunisztikai vizsgálata", "A fekete gólya elterjedése és fészkelési viszonyai Somogy megyében" és "A rétisas állomány vizsgálata Somogyban, különös tekintettel természetvédelmi jelentőségére" c. témakörökben. Ezzel egyidőben megkezdte a vidra élőhelyeinek teljeskörű felmérését megyénkben.

Tanulmányozta a rétisas, a fekete gólya és a vidra gyakorlati védelmének módszereit.

Kidolgozta a 10 évre szóló magyarországi rétisasvédelmi programot, melyet az Országos Környezet és Természetvédelmi Hivatal jóváhagyott és "Rétisasvédelmi program" címmel 200 példányban kiadásra került.

Nagy Lóránt

Közreműködött a rétisas, fekete gólya és vidra állomány felmérésében. Adatgyűjtést 35 terepnapon folytatott.

1.5. Szakági közművelődési munka

Állandó természettudományi kiállítás a tárgyévben nem nyílt. A múzeum hónap keretén belül Tömösváry Tibor és Nagy Lóránt két időszakos kiállítást rendezett: "Gyakorlati természetvédelem a Somogy Megyei Múzeumban" címmel és egy fotókiállítást, dr. Mészáros László természetfotóiból, valamint vándorkiállítást készítettek megyénk gyakorlati természetvédelméről. Nagy Lóránt állandó kiállítási részt rendezett be a göllei Fekete István emlékházban.

A munkatársaink által tartott természettudományi ismeretterjesztő előadások /A/, tárlatvezetések /B/, kiállításmegnyitók /C/, gyermekfoglalkozások /D/, szakköri foglalkozások /E/ száma a tárgyévben az alábbiak szerint alakult:

	A	B	C	D	E
Ábrahám Levente	6	-	-	-	-
Tömösváry Tibor	10	1	1	1	10
Nagy Lóránt	1	11	-	6	33
Tevely Richárd	-	-	-	-	1

Tömösváry Tibor és Nagy Lóránt közreműködtek a "Fekete István" természetvédelmi vetélkedő második és harmadik fordulójának lebonyolításában. A döntőben zsűri tagok voltak. A természetvédelmi oktatási központ keretén belül működő természetvédelmi szakkört Nagy Lóránt, a 14 éven felüliek természetvédelmi klubját Tömösváry Tibor vezette. Mindketten vezetői voltak Törökkoppányban június 15-től 26-ig a természetvédelmi építőtábornak, és július 6-18 között a mesztegyői természetvédelmi szaktábornak. Tömösváry Tibor madártani szaktábornak irányított 1986. december 25-től 1987. január 5-ig Csömenden és augusztus 1-15-ig Rádpusztán.

A múzeumi hónap keretében rendezett természetvédelmi héten /napi 5 órában/ a megyei múzeum előtt Tevely Richárd ismeretterjesztő könyveket és propaganda kiadványokat árult, melyről beszámolt a TV Híradó is.

Munkatársaink folytatták ismeretterjesztő publikációs tevékenységüket.

Tömösváry Tibor "Rétisasvédelmi konferencia" c. cikke a Múzeumi Tájékoztató áprilisi számában jelent meg. A konferenciáról beszámolt több napilapunk is. Bővebb beszámoló jelent meg a Búvárban és a Nimród-ban. Ábrahám Leventének öt ismeretterjesztő írását közölte a Somogyi Néplap - munkájának legújabb eredményeiről.

1.6. Egyéb szakmai tevékenység

Tömösváry Tibor az Országos Környezet és Természetvédelmi Hivatal megbízása alapján, a tárgyévtől kezdve irányítója a magyarországi rétisasvédelmi programnak, a Rétisasvédelmi Bizottság elnöke. Továbbra is ellátta a Magyar Madártani Egyesület helyi csoportjának titkári teendőit.

Tömösváry Tibor és Nagy Lóránt szakmai irányítása mellett több természetvédelmi szakkör és klub kezdte meg munkáját a megyében /Gyékyényes, Barcs, Mesztegyő, stb.).

A Magyar Madártani Egyesülettel kötött együttműködési megállapodás alapján munkatársaink több gyakorlati természetvédelmi munkában - téli madármentés, műfészekkihelyezés, ragadozómadarak téli etetése - vettek részt.

Ábrahám Levente aktív munkatársa volt a Bakonykutató Csoportnak és a Mecsek- és Környéke Kutatócsoportnak, tagja a Magyar Biológiai Társaságnak és az Európai Lepkés Szövetségnek.

2. RÉGÉSZET

2.1. A szakág helyzete

A szakági tevékenység szervezeti keretei a tárgyévben nem változtak. A személyi feltételek részben módosultak:

Pető Csaba régészeti rajzoló június 22-vel távozott intézményünkől. Pótlásáról - tekintve, hogy M.Hrotkó Zsuzsanna is tartósan távol van (GYES) - gondoskodnunk kellett. Horváth Győző és Leitner Barna régészeti rajzolókat november 1 - óta állnak a múzeum alkalmazásában. A terepmunkában részt vett Rózsás Márton gyűjteménykezelő is, aki március 1 - óta dolgozik a barcsi Dráva Múzeumban.

Dr. Bakay Kornél, dr. Gömöri János és dr. Szentpéteri József vendégásatóként vett részt a munkában.

A munkakörülmények számottevően nem változtak.

Szakmai felszerelés beszerzésére, felújítására 76 mFt-ot (ebből 10 mFt-ot dexion Salgó polcokra, 63 mFt-ot ásatási felszerelésre, 3 mFt-ot apróbb beszerzésekre fordítottunk. A segedi ásatási terület rekultiválására 15,2 mFt-ot használtunk fel.

2.2. Gyűjteménygyarapítás, ásatások

A tárgyévben régészeti ásatásokra, illetve egyéb terepmunkákra 716,6 mFt-ot (ebből 50 mFt támogatást a segedi tanács biztosított) fordítottunk. 200 mFt-ért (ebből 150 mFt-ot a barcsi tanács biztosított) megvásároltuk a Dráva Múzeum törzsgyűjteménye számára Rózsás Márton több mint 7000 régészeti tárgyat tartalmazó magángyűjteményét. Gyűjteményünk - természetesen - elsősorban az ásatások révén gyarapodott.

Tárgyévi gyarapodás

Tárgy:	15.000 db
Fotónegatív:	2.000 db
Dia:	1.500 db
Adattár:	600 lap

Az alábbi ásatásokra, illetve terepmunkákra került sor:

Vörs-Battyáni-disznólegelő:

Ez évben feltárássra került 877 m² terület. A feltárt 95 objektumból kiemelkedő jelentőségű a 40 későbronzkori hamvasztásos sír, a két kelta földbeásott ház és két V. századi későrómai-barbár földbemélyített épület.

Ásatásvezető: Honti Szilvia

Munkatársak: Németh G. Péter, valamint Tólos János

Ráfordítás: 51,5 mFt

Időtartam: június 6 - július 2.

Somogyvár-Resterica:

Mélyszántás közben felszínre került római kori faragott kő lelethelyének azonosításakor, késő római kori villa falmaradványait tártuk fel, valamint terepbejárás során római- és őskori település nyomait találtuk meg.

Ásatásvezető: Németh G. Péter

Munkatársak: Gál Zoltán és Tólos János

Ráfordítás: 22,4 mFt

Időtartam: április - május 15.

Vörs-Papkert "B":

Tovább folytattuk a IX-XI. századi temető feltárását, ahol 900 m² területen újabb 35 csontváz (összesen 359) avar, valamint 18 késő-bronzkori (összesen 47) urnasírt tártunk fel. Legjelentősebb a 352. sír, amelyben az egykori gerendaváz nyomait, aranyozott öv és lószerszámvereteket találtunk.

Ásatásvezető: Dr. Költő László

Munkatársak: Dr. Szentpéteri József, Honti Szilvia, valamint Gál Zoltán és Tólos János

Ráfordítás: 62,1 mFt

Időtartam: július 1 - július 24.

Zamárdi-Réti földek:

Két év es szünet után ismét folytatódott az avar temető feltárása, amely újabb gazdag leletanyagot szolgáltatott a korai időszakból.

Ásatásvezető: Bárdos Edith

Munkatársak: Bajók Sándorné és Gál Zoltán

Ráfordítás: 98,1 mFt

Időtartam: július 15 - augusztus 31.

Zamárdi-Gépállomás:

Az OMBKE Kohászattörténelmi Bizottsága és az OTKA-tól kapott támogatásból a dr. Verő József által végzett geomágneses leletfelderítés után dr. Gömőri János folytatott feltárást az avar kori kohótelepen, 1987. augusztusában.

Kereki-Homokbánya:

A homokbányászás következtében felszínre került VIII-IX. századi avar temetőben folyamatos leletmentés történt, melynek során 146 bolygatatlan sírt tártunk fel. A sírok négy csoportban helyezkedtek el, köztük 22-ben találtunk teljes övgarnitúrát.

A területen újkori és kora Árpád-kori kemencék, illetve tűzhelyek nyomait is megfigyeltük.

Ásatásvezető: Dr. Költő László

Munkatársak: Németh G. Péter, Honti Szilvia, illetve Bajók Sándorné, Gál Zoltán, Tólos János, Pető Csaba, Horváth Győző és Sebők Szilvia.

Ráfordítás: 11,9 mFt

Időtartam: március-december között több alkalommal.

Somogyvár-Kupavárhegy:

Tovább folytatódott a kolostoregyüttes és a várfal feltárása, a műemléki helyreállítási munkák összehangolása.

Ásatásvezető: Dr. Bakay Kornél

Ráfordítás: 234 mFt

Időtartam: június 29 - augusztus 31.

Segesd-Balogh föld:

Befejeződött a középkori civitas maradványainak feltárása, melynek során 800 m² terület átvizsgálásával sikerült rögzíteni egy elbontott gótikus palotaszárny alapjait, valamint a szokásos nagy mennyiségű kerámia és fémanyag került elő.

Ásatásvezető: Dr. Magyar Kálmán

Ráfordítás: Saját költségvetésből 139,1 mFt + 50 mFt községi tanácsi támogatás.

Időtartam: július 7 - augusztus 29.

Somogy megye középkori földvárainak terepbejárással történő feltérképezése során elkészült Ságvár, Nyim, Balatonendréd, Nagyberény, Siófok-Balatonkiliti földvárainak geodéziai felmérése. A topográfiai munka vezetője: dr. Magyar Kálmán.

Ráfordítás: 44,5 mFt

A kürtöspusztai műemlék helyreállításában régészeti szakértőként vett részt, a Siófoki városmonográfia előkészítése során terepbejárást végzett dr. Magyar Kálmán.

A fentiekén kívül, a régészeti osztály dolgozói a tárgyév során 14 alkalommal végeztek helyszínelést, illetve kisebb leletmentést.

2.3. Gyűjteménykezelés

A megyei múzeumban a régészeti raktárterület újabb 18 m² -es bővítésével kialakult a leltározásra és restaurálásra váró leletek őrzésére szolgáló raktárszoba. Felszerelésével folytatódott a végleges raktári rend kialakítása.

A leletek restaurálása általában egy-két évvel követi a feltárást. A kerámia anyag tisztítását többnyire az ásatások helyszínén megoldjuk. A kerámia és a középkori fémanyag restaurálása a feltárást követő évben általában elkészül. (Nagyobb lemaradás a szalacsikai 1983-1984-es ásatások kerámia leleteinek restaurálásában tapasztalható). Egyéb leletek

kezelése, állapotuk és a restaurátor műhely ilyen irányú kisebb kapacitása miatt lassabban haladt.

Tárgyévben a megyei múzeum restaurátor osztályán kívül, a Kisbaltatoni együttműködés kapcsán az MTA Régészeti Intézetében is történt restaurálás. A kezelt tárgyak száma az alábbiak szerint alakult:

Somogy Megyei Múzeum	MTA RI.
Tisztított: 25.576 db	-
Konzervált: 4.837 db	-
Restaurált: 174 db	40 db
Összesen: 30.587 db	40 db

Németh G.Péter befejezte a tárgyi gyűjtemény revízióját, megtörtént a múzeum épületben tárolt leltározott anyag végleges raktározási rendszerének kialakítása, Babócsán és Segesden az ásatási terület mellett őrzött leletek raktári rendezése.

Gál Zoltán adattáros megkezdte a végleges adattári rendszer kialakítását, az írásos adattári anyag revízióját. Ennek érdekében fém kartontároló szekrényeket szereztünk be.

Megkezdjük a barcsi Dráva Múzeumba került Rózsás-gyűjtemény szakszerű szortírozását, leltározásra történő előkészítését.

Tárgyévben leltározott régészeti gyűjtemények:

	Somogy m. Múzeum	Dráva Múzeum
Leltározott tárgy:	1.286 db	707 db
Gyarapodási naplózott tárgy:	17 db	-
Fotónegatív:	1.142 db	-
Dia:	1.900 db	-
Tárgyleíró karton:	120 db	-
Fotókarton:	300 db	-
Leltározott adattár:	169 lap	-

2.4. Tudományos kutatás és feldolgozás

Dr. Honti Szilvia

Részt vett a Prähistorische Bronzefunde munkálataiban, melynek során a Magyar Nemzeti Múzeumban őrzött Somogy-, Zala- és Vas megyei bronz sarkok és tokos balták leírását, kartonozását végezte.

Benyújtotta és megvédte "Somogy-megye későbronzkori története" c. doktori disszertációját.

Németh G.Péterrel és Zarnóczki Attilával közösen megkezdte a Fekete-gyűjtemény feldolgozását. Kéziratban elkészítette a Boglárlelle városmonográfia "Boglárlelle története az őskortól a honfoglalásig" c. fejezetét dr.Költő Lászlóval és Németh G.Péterrel közösen megkezdte anyaggyűjtését a Balaton-szárszó helytörténeti monográfia őskori fejezetében.

Németh G.Péter:

Befejezte régészeti tanulmányait és sikeres államvizsgát tett az ELTE BTK régészet-történelem szakán. Részt vett a Magyar Nemzeti Múzeum kelta kori leleteinek feldolgozásában. Társszerzőként dr.Költő Lászlóval és Honti Szilviával elkészítette a Boglárlelle városmonográfia "Boglárlelle története az őskortól a honfoglalásig" c. fejezetének kéziratát. Megkezdte a Fekete-gyűjtemény feldolgozását Honti Szilvia és Zarnóczky Attila közreműködésével.

Dr.Magyar Kálmán:

Folyamatosan dolgozik "Ispánsági és nemzetségi központok Somogyban" témájú kandidátusi disszertációja előkészítésén.

Megjelent munkája:

Babócsa középkori nemzetségi központjának régészeti és építészettörténeti kutatásáról (1978-1986) = Műemlékvédelem 1987.4.o. Elkészítette a "Boglárlelle története a honfoglalástól a későközépkorig" c. kéziratát, továbbá "A középkori kaposvári vár és a város története", "Ispánsági és nemzetségi központok kutatása Somogyban (1978-1986)", "A X-XI. századi magyar állam- és egyházszervezés kérdéseiről", "Siófok története a honfoglalástól a mohácsi vészig" c. tanulmányait, valamint összeállította a "Magyarország építészeti kőtöredékeinek korpuszá"-hoz a Somogy-megyei középkori építészeti kőtöredékek katalógusát és "A magyar föld és nép korai történetének enciklopédiájá"-hoz a Babócsa, Segesd, Bodrog-Bü-Bő-nemzetség és Nagyecsed-Sárvár monostora címszavakat.

Dr.Költő László

Az MTA debreceni Atommagkutató Intézetével kötött együttműködés keretében a Veszprém Megyei Múzeum, a Magyar Nemzeti Múzeum, a Xantus János Múzeum és a Somogy Megyei Múzeum gyűjteményéből összesen 350 db bronz és ezüst tárgy analizisét végezte el. A Győr-téglavető-dűlői avar temető bronz leleteinek teljessé tett vizsgálatával lehetőség nyílik egy temető ilyen szempontu feldolgozására is. Folytatta adatgyűjtését a Vörs-Papkert "B" temető régészeti anyagának feldolgozásához, valamint archeometriai témájú irodalmi fel-táró munkáját.

Kéziratban elkészítette Honti Szilviával és Németh G.Péterrel közösen a Boglárlelle várostörténeti monográfia "Boglárlelle története az őskortól a honfoglalásig" c. fejezetét.

Társszerzőként dr.Kis Varga Miklóssal "Római kori zománcozott bronztárgyak összetételvizsgálata", valamint "Comparition Analysis of Roman Age Enamelled Bronz Objects", dr.Szentpéteri Józseffel "Adatok az avar asszimiliáció kérdésköréhez". Egy koraközépkori népesség régészeti emlékeinek feltárása Vörson" c. tanulmányait.

Az ásatásokhoz kapcsolódóan folyamatosan készültek az ásatási dokumentációk.

2.5. Szakági közművelődési munka

Új állandó régészeti kiállítás a tárgyévben nem nyílt.

Régészeti osztályunk munkatársai két időszak kiállítást rendeztek, valamint részt vettek a Művelődési Minisztérium által szervezett és az Országos Széchényi Könyvtárban rendezett, a legújabb ásatási eredményeket bemutató kiállításon és sajtótájékoztatón.

A munkatársaink által tartott régészeti tárgyú ismeretterjesztő előadások /A/, tárlatvezetések /B/, kiállítás megnyitók /C/, gyermekfoglalkozások /D/ és szakköri foglalkozások /E/ száma a tárgyévben az alábbiak szerint alakult:

	A	B	C	D	E
Dr.Költő László	1	1	-	-	-
Dr.Magyar Kálmán	13	2	-	1	-
Németh G.Péter	-	1	-	-	-

Tárgyévben dr.Magyar Kálmán alábbi ismeretterjesztő publikációi jelentek meg:

Bodrog-Bü nemzeti központja = Élet és Tud.1986/6. 180.o. A

"menthetetlen" Kaposvári vár = Somogy 1986/5. 86-90.o. A segesdi királynéi ispánság kutatása (1981-85) = Somogyi Honismereti Híradó 1986/2. 4-9. o.

Vita a kaposvári várról = SMK Hálózati Tájékoztató (különszám) 9.20.o. (1986.)

Dr.Költő László és dr.Magyar Kálmán több alkalommal adtak interjút a sajtó és a Magyar Rádió, valamint a Magyar Televízió számára a megyei régészeti kutatásokról.

Dr.Költő László és dr.Szentpéteri József 12 diák részvételével július 12-19. között régészeti tábor szervezett Vörson.

2.6. Egyéb szakmai tevékenység

Dr.Költő László:

Ellátta a VEAB Archeometriai Munkabizottsága titkári teendőit és részt vett az Iparrégészeti Munkabizottság, valamint a PAB Régészeti Munkabizottságának munkájában.

Részt vett az "Archeometriai kutatások Magyarországon" c. kötet szerkesztésében.

Március 2-5 között régészeti anyagvizsgálatok és azok eredményeinek számítógépes feldolgozásáról tartott konzultáción vett részt Bécsben, a Bécsi Egyetem Régészeti Tanszékén és a Naturhistorisches Múzeumban.

Előkészítette a Vörs-Papkert "B" temető pollenanalitikai és szerológiai vizsgálatait, valamint folytatta az antropológiai és archeológiai vizsgálatok megszervezését, melyet a Természettudományi Múzeum Embertani Tárának, illetve a Mezőgazdaság Múzeum és a MTA Régészeti Intézetének munkatársai végeznek el.

Részt vett a kaposvári Tudósklub, valamint a Műemléki Albizottság munkájában.

Július 26 és augusztus 1. között részt vett Varsóban az eszperantó nyelv megalkotásánál 100 éves évfordulója alkalmával rendezett világkongresszuson.

Előadást tartott a Francia-Magyar tudományos hét keretében "Egy régészeti lelőhely komplex archeometriai feldolgozása (Kis-Balaton-Vörs)" címmel (december 1.)

Tájékoztató előadást tartott a Megyei Földhivatalnál a megyei talajszelvényezéseket végző földmérők számára, a terepen található régészeti nyomok felismeréséről és a leletbejelentés megszervezéséről, a megyei Műemléki Albizottság ülésén a Somogy megyei régészeti kutatások helyzetéről (február 24.), az archeometriai-iparrégészeti anketon Budapesten, az őskori bronzokon végzett újabb röntgenemissziós analitikai vizsgálatokról (június 4.)

Dr.Csapó Jánossal és dr.Pap Ildikóval együtt a Dunántúli Analitikai Konferencián és a 7. amerikai-kelet-európai kromatográfiai kongresszuson a régészeti csontleletek optikai izomer aminosavainak szétválasztásáról és meghatározásáról (július 6-8., ill.augusztus 24-25.).

Dr.Magyar Kálmán:

Előadást tartott a Várostarténeti előadások keretében - Kaposváron, a középkori kaposvári várról (február 6.), a megyei Műemléki Albizottság ülésén Segesd-Babócsa és Bodrog-Bü régészeti kutatásáról (február 24.), a Somogyi ispánsági- és nemzetségi központok kutatásáról a Dél-dunántúli regionális történész konferencián Pécsen (május 9-10.), "Ispánsági- és nemzetségi központok kutatásának településtörténeti eredményei Somogyban (1978-1987)" címmel Veszprémben, a VEAB Történelmi Szakbizottságának Településtörténeti konferenciáján(október 19-21.) a X-XI.századi magyar állam- és egyházszervezés kérdéseiről Zürichben, a Zürichi Magyar Őstörténeti Társaság 2. konferenciáján (május 18 - június 2.),

Részt vett a kaposvári Tudósklub, valamint a Műemléki Albizottság munkájában.

Tagja a Zürichi Őstörténeti Társulat vezetőségének, a Szántódi Tudományos Bizottságnak, valamint az ICOMOS műemlékvédelmi és régészeti szekciójának.

Továbbra is ellátta a Somogyi Múzeumok Baráti Köre titkári teendőit.

Az arheometriai feladatok megoldásában a régészeti osztály az alábbi intézményekkel működött együtt:

Az MTA debreceni Atommagkutató Intézetével és a Keszthelyi Agrártudományi Egyetem Kaposvári Állattenyésztési Karával tudományos kutatási együttműködés keretében, valamint a Természettudományi Múzeum Embertani Térével.

Az osztály munkatársai megszervezték dr. Henkey Gyula somogyi középis honfoglaláskori lelőhelyekhez kapcsolódó etnikai, embertani vizsgálatait Vörsön, Segesden, Látványban és Babócsán.

3. NÉPRAJZ

3.1. A szakág helyzete

A szakági tevékenység szervezeti keretei a tárgyévben nem változtak. A személyi feltételek részben módosultak: Január 1-vel megszűnt Olsvai Imre népzenekutató mellékfoglalkozása intézményünkénél. A megyei múzeum néprajzi osztályáról Kesztyüs Lászlóné gyűjteménykezelő-adminisztrátor március 31-vel eltávozott. A július 20-tól az osztályon dolgozó B. Szerencsés Erika részfoglalkozású adminisztrátor november 18-án tragikus hirtelenséggel elhunyt. B. Kapczár Rozália, a Lengyel József Helytörténeti Múzeum (Marcali) vezetője január 16-val távozott az intézménytől. Csepinszky Mária, a Szennai Szabadtéri Néprajzi Gyűjtemény vezetője augusztus 31-vel nyugdíjba vonult, feladatkörét Vörös Rezső vette át, aki június 1-től áll a múzeum alkalmazásában. Ugyancsak Szennán dolgozik Őss Csaba tanár, aki október 16 - óta áll alkalmazásunkban.

A munkakörülmények számottevően nem változtak.

A néprajzi hangstúdió kialakítására 269 mFt-ot fordítottunk. Egyéb szakmai felszerelés beszerzésére 40 mFt-ot használtunk fel.

1.2. Gyűjteménygyarapítás

A tárgyévben gyűjteménygyarapításra 64 mFt-ot fordítottunk. Tematikus tárgyi gyűjteménygyarapítás keretében két 20. századi paraszti házbelsővel, valamint a Magyar Munkásmozgalmi Múzeumtól átvett 19. századi berendezéssel gyarapodott a megyei múzeum gyűjteménye. Ugyancsak tematikusan folytatódott a törökkoppányi viselet tárgyi emlékéanyagának gyűjtése is. Ajándékozásból régi kaposvári házberendezési és felszerelési tárgyakkal, valamint archiv felvételekkel gyarapodott gyűjteményünk. Baracson, Marcaliban és Szennán tematikus gyűjteménygyarapítás nem folyt.

Tárgyévi gyarapodás

	Kaposvár	Marcali	Barcs	Csurgó
tárgy	289	-	20	41 db
fotó	1679	30	281	- db
adattár	1125	-	3964	- lap
hangtár	82	-	4	- kazetta

3.3. Gyűjteménykezelés

Elmaradt a Baté II. raktárból a Baté I. raktárba történő átszállítása a népi bútorgyűjteménynek. A textil gyűjtemény a megyei múzeum épületébe került, ahol megindult a textilraktár kialakítása. A csurgói helytörténeti gyűjtemény új, 4 kis helyiségből álló ideiglenes raktárba költözött. Innen a veszélyeztetett néprajzi anyag beszállítását megkezdtük a Baté I. raktárba.

Barcson megindult a néprajzi raktár polcozása.

Folytatódott a raktárak általános restaurátori szemlézése, véleményezése. Légnedvesség mérőket helyeztünk ki raktárainkba.

A népi bútorgyűjtemény restaurálása - a farestaurátor távozásával - megakadt.

Kaposváron megkezdődött a hangarchivum kialakítása. Megindult az Együd-hagyaték átmásolása az MTA Zenetudományi Intézete közreműködésével Budapesten.

A restaurátor csoport tagjai a tárgyévben a néprajzi gyűjtemény kezelése során 97 db tárgy tisztítását, 381 db tárgy konzerválását és 9 db tárgy restaurálását végezték el.

Barcson megindult a teljeskörű gyűjteményi revízió.

Kaposváron folytatódott a fotógyűjtemény revíziója, valamint átleltározása. Megindult a fafaragás- és textilgyűjtemények teljeskörű revíziója.

Szántódpusztán a Magyar Munkásmozgalmi Múzeum tulajdonából átvett cseleldház berendezés részleges revízióját elvégeztük.

A nyilvántartási munkák az alábbiak szerint alakultak:

Kaposváron beleltároztunk 71 db tárgyat, 3014 db fotót és 1125 lap adattári tételt. 104 db leírókarton készült.

Barcson beleltároztunk 20 db tárgyat, 1679 db fotót, 3964 lap adattári tételt és 20 db leírókarton készült.

A szennai falumúzeumban felépült a somogyszobi porta kerítése, kútja, méhese, az istállója és a góréja.

3.4. Tudományos kutatás és feldolgozás

Winkler Ferenc lezárta kutatásait a dél-dunántúli uradalmak gazdálkodása témakörben.

Folytatta az adatgyűjtést "A hazai népi építészet emlékei megmentésének elmélete és gyakorlata", valamint a falusi és uradalmi szolgáló népek életmódja Somogygesztiben c. témakörökben. Folyamatos adatgyűjtést végzett Kaposváron, egy még dolgozó tutyis mesternél, és Balatonszentgyörgyön a helyi építkezés és lakáskultúra változásai a 20. században témakörben.

Rendszeres adatgyűjtést végzett az európai, a hazai és a somogyi vallássság témakörében, különösen a harangozás és a tradicionális templomi szokások témakörökben.

Átmenetileg lezárta a kaposvári Gönczi-hagyaték kutatását.

Folyamatos kutatást végzett a két világháború közötti somogyi falusi tanítók élete, közösségi szerepe, kapcsolatai témakörben.

Elkészítette a Bevezető /in.dr.Fekete László: Szenna/, a Das Herrschaftsgut in Süd-Transdanubien, valamint a Fejlesztési koncepció a szennai falumúzeum továbbfejlesztéséhez és a Szabadtéri Néprajzi Gyűjtemény Szennán...c. kéziratokat.

Szapu Magda folyamatos adatgyűjtést végzett Somogygesztiben a falusi gazdák életmódja témakörben.

Lezárta kutatásait a népi/es/ tojásfestés témakörben Vésén. Folytatólagos /művelődéstörténeti/ kutatást végzett egy Vágmenti magyar falu társadalomszerkezete és szellemi műveltsége témakörben. Elkészítette "A vései tojásfestés" c. kéziratát, valamint az "Életmódvizsgálatok egy Vág-menti magyar településen" c. kéziratot.

Gáll Éva folyamatos adatgyűjtést végzett Somogygesztiben az iparosok, kereskedők és egyéb elemek témakörben.

Kutatásokat folytatott Törökkoppányban a női viselet változásai a 20. században témakörben.

Lezárta kutatásait a mosdósi Historia Parochiae 20. századi anyagában, és a Nagyberki-Szalacskahegy Szent Antal napi búcsújával kapcsolatban. Lektorálás után átdolgozta "A szalacskahegyi szőlők élete a 18-20. században" c. kéziratát.

Orzsi Zoltán folyamatos adatgyűjtést végzett a szuloki német népcsoport életmódjára vonatkozóan, valamint a Dráva menti, Lakócsa környéki horvátok életmódja témakörben.

Sási János folyamatos adatgyűjtést végzett "Nemespátró életmódja", és a "Surd paraszti szőlőművelésének története" c. témakörökben.

Dr. Mészáros Balázs a KLTE Néprajzi Tanszékének megbízásából - Tóth Péter főlevéltárossal közösen - megkezdte Pesthy Frigyes helynévtárából Gömör megye anyagának feldolgozását.

3.5. Szakági közművelődési munka

Tárgyévben Orzsi Zoltán befejezte a lakócsai tájház berendezését. Elmaradt Szántópusztán a "Dél-Dunántúl népművészete" c. állandó kiállítás átrendezése.

Winkler Ferenc berendezte a balatonszentgyörgyi tájház két helyiségét, valamint átrendezte a karádi tájház - visszaállított - textilkiállítását. A Múzeumi és Műemléki Hónapra a megyei múzeum néprajzosi és grafikusai elkészítették "A falusi pihenés pillanatai" c. időszaki kiállítást.

A munkatársaink által tartott néprajzi témájú ismeretterjesztő előadások /A/, tárlatvezetések /B/, kiállítás megnyitók /C/, gyermek-/D/, és szakköri foglalkozások /E/ száma a tárgyévben az alábbiak szerint alakult:

	A	B	C	D	E
Winkler Ferenc	12	2	1	1	3
Szapu Magda	1	-	-	-	-
Gáll Éva	7	-	-	-	2
Molnár Éva	-	-	-	5	-
Csikvár Gábor	-	-	-	5	-
Bergics Lajos	2	-	-	6	-
Orzsi Zoltán	9	1	2	4	7
B.Kapczár Rózsa	1	-	-	-	-
Vörös Rezső	-	14	-	-	-
Csepinszky Mária	-	20	-	4	-

Gáll Éva a megyei népművészeti gyermektáborban (Szócsénypuszta) volt táborvezető.

Winkler Ferenc tábor- és kiscsoport vezető volt a velencefürdői szak-középiskolás diákrádiós táborban.

Gáll Éva, Szapu Magda és Winkler Ferenc elkészítették "A falusi pihenés pillanatai" c. időszaki kiállítás forgatókönyvét, valamint Winkler Ferenc elkészítette a balatonszentgyörgyi tájház hátsó két helyiségének berendezési tervét.

A Zengő népzenei együttes tagjai - Molnár Éva, Bergics Lajos és Csikvár Gábor, a néprajzi osztály dolgozói - tovább folytatták a népzenei kultúra értékeinek hatékony megismertetését és terjesztését. Tárgyévben 41 táncházat tartottak, 9 jelentősebb nagyrendezvényen szerepeltek. Megjelent első önálló hazai nagylemezük "Zengő" címmel, ugyancsak elkészítették egy külföldön megjelenő nagylemezük teljes zenei anyagának felvételeit. A Magyar Rádióban 5 alkalommal vettek részt felvételen. Tovább folytatták a megyei hagyományörző együttesek patronálását. Bergics Lajos népzenei spec.kollégiumot vezetett a JPTÉ-n, a TKF-en, vonós és furulya hangszereken.

Gáll Éva elkészítette "A Csurgó szőlőhegy életéből" - a Csurgói Kalendárium 1988. számára - c. kéziratát.

3.6. Egyéb szakmai tevékenység

Winkler Ferenc előadást tartott Székesfehérvárott, az Ethnographia Pannonica tudományos nemzetközi tanácskozáson - amely a néprajzos továbbképzést is helyettesítette - Das Herrschaftsgut in Süd-Transdanubien címmel.

A néprajzi osztály valamennyi múzeológusa részt vesz az MTA Pécsi Akadémiai Bizottsága Néprajzi Munkabizottságának munkájában. E bizottság soros ülését Kaposvárott tartotta áprilisban a megyei múzeumban.

A néprajzi hangstúdióban elkészült egy 7, ill. 10,5 perces felvétel - archiv anyagokból - a Magyar Rádió Ifjúsági Osztálya számára. A további együttműködés lehetőségeiről folynak a tárgyalások.

Az országos néprajzi pályázatra érkezett 10 pályamunkát Szapu Magda és Gáll Éva bírálta és értékelte szakmailag, nyilvánosan. A zamárdi felnőtt honismereti szakkör munkáját szakmailag egész évben Szapu Magda segítette.

Tárgyévben Gáll Éva a megyei honismereti szakbizottság, Winkler Ferenc a Somogyi Honismereti Híradó szerkesztő bizottságának munkájában vett részt.

4. TÖRTÉNETTUDOMÁNY - IRODALOMTÖRTÉNET

4.1. A szakág helyzete

A szakági tevékenység szervezeti keretei a tárgyévben nem változtak. A személyi feltételek részben módosultak:

Simonné Pallós Piroska történész január 31-vel, Németh András segédmúzeológus szeptember 1-vel távozott intézményunktől. A helytörténeti kutatásba bekapcsolódott Matyikó Sebestyén József, az újonnan létesülő Kálmán Imre Múzeum (Siófok) vezetője, aki október 22 óta áll a múzeum alkalmazásában.

A megyei múzeum történeti osztályán - a munkaszobák és raktárak végleges kialakításával összefüggésben - javultak a munkakörülmények.

Szakmai felszerelés beszerzésére 79,7 mft-ot fordítottunk.

4.2. Gyűjteménygyarapítás

A tárgyévben gyűjteménygyarapításra 62 mft-ot fordítottunk. Tárgyi gyűjteményünk elsősorban a városi kisipar emlékeivel (műhelyfelszerelési tárgyak, bútorok, reklámanyag, stb.), valamint a polgári életmód használati tárgyaival gyarapodott, de jelentős mértékben nőtt a városi életmódra vonatkozó dokumentum- és fotógyűjteményünk is.

Megkezdődött az országos közgyűjteményekben található somogyi vonatkozású történeti tárgyú dokumentumok másolatainak feltérképezése és gyűjtése. A gyűjteménybe került Bél Mátyás Somogyra vonatkozó leírásának, a "Marcali" című újságnak, a Pester Lloyd című újság Somogyra vonatkozó és irodalomtörténeti, illetve művelődéstörténeti vonatkozású cikkeinek mikrofilm-másolatai, valamint 80 db a régióra vonatkozó törökkori ábrázolás fotómásolata.

Földes Imre örökösei múzeumunk irodalomtörténeti gyűjteményének ajándékozták az író kéziratait, megjelent műveit, személyes dokumentumait, fotóit e néhány használati tárgyat.

Jelentős várostörténeti, valamint irodalom- és iskolatörténeti gyűjtemény birtokába jutott a múzeum azáltal, hogy egy lelkes múzeumbarát közreműködésével, munkatársaink összegyűjtötték dr. Szijártó István irodalomtörténész és kiváló pedagógus Kaposváron hátrahagyott kéziratait, jegyzeteit, dokumentumait.

Tárgyévi gyarapodás

	Kaposvár	Marcali	Barcs
Tárgy:	336	-	136
Dokumentum:	540	-	6284
Adattár:	3023	256	2797
Dia:	223	-	-
Fotónegatív:	1878	-	-

	Kaposvár	Marcali	Barcs
Archív fotó	10	-	-
Xerox:	-	-	-
Könyv:	170	-	-
Magnókazetta:	11	-	-

4.3. Gyűjteménykezelés

A tárgyévben befejeződött a fegyver-, archív fotó-, plakát és dokumentumgyűjtemény raktári rendezése. Megtörtént a történeti- és irodalomtörténeti gyűjteményi könyvtár kialakítása, az iskolatörténeti gyűjtemény raktári elkülönítése.

Az 1986-os évről elmaradt bútoranyag egy részének restaurátori munkái elkészültek.

A tárgyévben tisztított tárgy 25 db, konzervált 195 és restaurált 9 db.

Kaposváron beleltározunk 216 db tárgyat, 546 db dokumentumot, 3023 db archív fotót, 794 db könyvet, 209 lap irodalomtörténeti kéziratot. Elkészítettünk 5171 db fotóleíró kartont, 550 db dokumentumkartont, 297 db könyvkartont és 100 db adattári kartont. Folytatódott a tárgyi anyag revíziója és befejeződött a gyűjteményi könyvtár revíziója.

4.4. Tudományos kutatás és feldolgozás

Dr. Takács Éva

Folytatta kutatásait a "Kaposvár ipara a felszabadulás után" és "Fonó község paraszti társadalmak 1848-tól az I. világháborúig" című témakörökben.

Elkészítette "Boglárlelle felszabadulás utáni évtizedei" című kéziratát.

Megjelent az MTA Üzemtörténeti Szakosztálya kiadásában az Üzemtörténeti Értesítő 1987. számában "Egy szocialista brigád portréja" című szociológiai feldolgozása.

Elkészítette a "Száz év az iskolák történetéhez" című kiállítási forgatókönyvet, dr. Fejesné Bognár Zsuzsával közösen elkészítette a Kálmán Imre emlékkiállítás és "Az eszperantó 100 éve" című kiállítások forgatókönyvét.

A Somogy Megyei Sütőipari Vállalat üzemtörténetének feldolgozására a vállalat hozzájárulásának hiányában nem kerülhetett sor.

Dr. Fejesné Bognár Zsuzsa

Folytatta az adatgyűjtést Somogy irodalmi topográfiájához és a Pester Lloyd irodalmi recepciójához.

Elkészítette a "Pester Lloyd kulturális repertórium 1900-1902" című kéziratát és a "Suevia Pannonica 1987" című kiadvány recenzióját.

Megjelent a Somogy 1987. 1.sz.-ban a "Német egyetemisták Somogyban" c. munkája, a Somogy 1987. 2.sz.-ban a "Suevia Pannonica" 1984-1985-1986. évi kiadványainak recenziója.

Elkészítette a "Fekete István élete" című kiállítás forgatókönyvét, dr. Takács Évával közösen elkészítette a Kálmán Imre emlékkiállítás és "Az eszperantó 100 éve" című kiállítás forgatókönyvét.

Dr. Mészáros Balázs

Folytatta Somogyra vonatkozó 18-19. századi leírások és más levéltári források feldolgozását.

Tóth Péter főlevéltárossal közösen elkészítette "A Dél-Dunántúl és a Balaton körüli vármegyék leírása Bonbardi Topographiájában" és a "Compendium Hungariae Geographicum. A déldunántúli vármegyék leírása" c. kéziratot.

Szellő János

Megkezdte kutatásait "Somogy vármegye művelődéspolitikája 1945-48" c. szakdolgozatának elkészítéséhez.

4.5. Szakági közművelődési munka

A tárgyévben három történeti tárgyú állandó kiállítás nyílt a megyei múzeumi hálózat keretében. A Nagybajomi Felszabadulási Emlékház a Hadtörténeti Múzeum, az "Igazság és lehetőség között" című Latinovits Zoltán emlékkiállítást, mely a Somogy Megyei Múzeumok Igazgatósága 25. kiállítóhelyén, Balatonszemesen látható, a Magyar Színházi Intézet munkatársai, a Kálmán Imre Emlékház kiállítását dr. Takács Éva és dr. Fejesné Bognár Zsuzsa rendezte.

Kiállítási programunk keretében további 3 történeti tárgyú időszak kiállítás rendezésére került sor.

Más intézmények számára munkatársaink 1 állandó, 5 időszak és 1 vándorkiállítást rendeztek: dr. Fejesné Bognár Zsuzsa 3, dr. Mészáros Balázs és Szellő János 1, dr. Takács Éva 5 alkalommal.

A munkatársaink által tartott történeti tárgyú ismeretterjesztő előadások /A/, tárlatvezetések /B/, kiállításmegnyitók /C/, gyermekfoglalkozások /D/, szakköri foglalkozások /E/ számai a következőképpen alakultak:

	A	B	C	D	E
Dr. Takács Éva:	4	1	-	-	2
Dr. Fejesné Bognár Zsuzsa:	1	3	-	2	2
Ihász János:	-	-	-	1	-
Pintér Katalin:	-	1	-	-	1
Szellő János:	2	2	-	5	-

4.6. Egyéb szakmai tevékenység

Dr. Takács Éva részt vett a Magyar Történelmi Társulat Üzemtörténeti Szekosztályának, a Somogy Megyei HNF Honismereti Bizottságának, az MSZMP Somogy Megyei Bizottsága Munkásmozgalmi Szekbizottságának

munkájában, a Somogyi Honismereti Híradó szerkesztésében.
Módszertani útmutatót készített a falukrónikák és üzemi krónikák elkészítéséhez.

Elkészítette a "Somogyi Tükör" című megyei vetélkedő történelmi kérdéseit.

Dr. Fejesné Bognár Zsuzsa titkára a Magyar Irodalomtörténeti Társaság Délnyugat-Dunántúli Tagozatának.

Irányítja a Somogy megyei irodalmi topográfia munkálatait.

Pályázati kiírást készített az irodalmi topográfiához.

Ihász János az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum oktatástörténeti pályázatának megyei szervezői munkáját látta el és részt vett a pályázatra beérkezett anyag összegyűjtésében és zsűrizésében.

Dr. Mészáros Balázs részt vett a HNF Honismereti Bizottsága, a Szántódi Tudományos Bizottság, a Somogyi Tudósklub tevékenységében.

1987. április 17-én a művelődési miniszter kinevezte a 167/1966.

(M.K.20.) MM. számú utasítás alapján létrehozott tanácsadó testület, az Országos Múzeumi Tanács tagjává. Ezen megbízatása 1991. december 31-ig szól.

5. MŰVÉSZETTÖRTÉNET

5.1. A szakág helyzete

A szakági tevékenység szervezeti keretei a tárgyévben nem változtak. A személyi feltételek részben módosultak:

Augusztus 30-val távozott a megyei múzeum képző- és iparművészeti osztályáról Baumgartner Zsuzsanna részfoglalkozású gyűjteménykezelő-adminisztrátor és Csernák Máté gyűjteménykezelő. Május 25 óta dolgozik az osztályon a GYES-ről visszatért (korábban az igazgatói titkárságon alkalmazott) Kőrös Lajosné gyűjteménykezelő-adminisztrátor.

A munkakörülmények számottevően nem változtak.

Szakmai felszerelés beszerzésére 40,4 mFt-ot fordítottunk.

5.2. Gyűjteménygyarapítás

A tárgyévben képzőművészeti gyűjteményünk gyarapítására 260 mFt-ot, iparművészeti gyűjteménygyarapításra 25 mFt-ot (150 mFt-ot saját forrásból, megyei tanácsi céltámogatásból) 135 mFt-ot fordítottunk.

Összesen 23 képet vásároltunk, köztük Vaszary János, Bernáth Aurél, Martyn Ferenc, Diener-Dénes Rudolf egy-egy alkotását. Közülük a legjelentősebb Rippl-Rónai József "Andrássy Tivadarné (1896.)" c. műve. Ajándékozás útján jutottunk Hegedüs László (Angliában élő Vaszary-tanítvány) 379 alkotásához.

A VI. Dunántúli Tárlat anyagából a díjazott művészekből 13 művet vásárolt a Művelődési minisztérium, ezek is gyűjteményünkbe kerültek.

Iparművészeti gyűjteményünk vétel útján 16, ajándékozás révén 3 század eleji lakásberendezési tárggyal gyarapodott.

Adattárunk újságcikkkel és apró nyomtatványokkal (673 tétel), dokumentumokkal (32 tétel) gazdagodott.

Tárgyévi gyarapodás

Képzőművészeti gyűjtemény:	415 db
Iparművészeti gyűjtemény:	19 db
Adattár:	705 tétel
Fotó:	477 db
Diapozitív:	38 db

5.3. Gyűjteménykezelés

Raktározási helyzetünk jelenleg kielégítő, de a tárgyévi gyarapodással raktáraink telítetté váltak. Elkészült a szükséges mennyiségű grafikai tárolószekrény, amelyben áttekinthető rendben elhelyeztük a grafikai gyűjteményt.

9 db festményt restauráltattunk a Szombathelyi Képtárban ingyenesen, egy reprezentatív kiállítási program biztosítása, rendezése ellenében. E kiállítás előkészítése során festmények kezeztetésére 35 mFt-ot használtunk fel.

A Rippl-Rónai villa magas páratartalma miatt az egyik Rippl-Rónai festmény súlyosan deformálódott. Az eset komoly figyelmeztetés számunkra, hogy a fűtés korszerűsítés nem odázható sokáig.

A gyűjtemény leltározottsága teljes. A leírókartonok készítését, nyilvántartási fotók készíttetését folyamatosan, de bizonyos elmaradásokkal végeztük. A fotóanyag nyilvántartásában jelentkező lemaradást a második félévben csökkentettük.

5.4. Tudományos kutatás és feldolgozás

Dr. Pogány Gábor

Egyetemi doktori címet szerzett a "Kondor Béla szellemi hagyományának hatása a 70-es évtized magyar képzőművészetére" című disszertációjával. Folyamatos adatgyűjtést végzett Somogy mai képzőművészetére vonatkozóan.

Tanulmánya jelent meg a kortárs képzőművészet tárgyköréből Bráda Tibor és Csizsár Elek festőművészek munkásságáról a Művészet c. folyóirat 4. és 11-ik számában, valamint "Somogy megyei műemlékei és az idegenforgalom" címmel a Somogy Megyei Műszaki Szemle 1. számában.

Horváth János

Elkészült a "Kunffy Lajos élete és művészete" című tanulmányával, amelynek kéziratát leadta a TKM Szerkesztőségének.

Megkezdte a "Marcali képzőművészei" című Tóth Ágostonnal, Bernáth Auréllal, Szikra Jánossal és Szabó Bélával foglalkozó tanulmányának írását.

Folytatta, de befejezni nem tudta a "Somogy művészei a reformkortól 1945-ig" című és "Rippl-Rónai franciaországi képei a kaposvári múzeumban" című munkáját.

H. Bognár Zsuzsa

Rippl-Rónai József iparművészeti munkásságára, valamint Goszthony Mária művészetére vonatkozó adatgyűjtést végzett.

Géger Melinda

Gyermekgondozási szabadsága idején a tervezett Vaszary állandó kiállítás rendezői forgatókönyvéhez végzett adatgyűjtést.

5.5. Szakági köznevelődési munka

Pogány Gábor irányításával előkészítésre és megrendezésre került a VI. Dunántúli Tárlat.

A tárgyévben 38 képzőművészeti és 2 iparművészeti kiállítás megrendezésére került sor.

A szakág múzeológusai a kiállítási tervben szerepelteken felül 3 kiállítást rendeztek az MSZMP Oktatási Igazgatóságon "Kortárs Képzőművészet", "Somogyi amatőr festők" és "Bernáth tanítványok" címmel.

A munkatársaink által tartott képző- és iparművészeti tárgyú ismeretterjesztő előadások /A/, tárlatvezetések /B/, kiállítás megnyitók /C/, gyermekfoglalkozások /D/ és szakköri foglalkozások /E/ száma a tárgyévben az alábbiak szerint alakultak:

	A	B	C	D	E
Dr. Pogány Gábor	25	10	20	-	-
Horváth János	11	15	2	-	-
Géger Melinda	-	4	-	-	-
H. Bognár Zsuzsa	1	2	1	-	-

5.6. Egyéb szakmai tevékenység

Horváth János továbbra is tagja a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának, a HNF Városi Bizottságának.

Pogány Gábor a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége Dél-Dunántúli Területi szervezetének titkárhelyetteseként tevékenykedett. Rendszeresen részt vett különböző képzőművészeti kiállítások anyagának zsűrizésében. Mindketten tagjai a Berzsenyi Dániel Irodalmi és Művészeti Társaságnak. A megyei múzeumban megalakult a Galimberti Kör.

III. KIEGÉSZÍTŐ SZAKMAI TEVÉKENYSÉG

1. Restaurátor műhelyek

A megyei múzeum restaurátor csoportja a restaurátor- és technikai osztály keretében működik. A csoport teljesítményét kedvezőtlenül befolyásolta az a körülmény, hogy a létszám az első félév végére csökkent. Bartos Judit április 6-tól a múzeumon belül más munkakörbe került, Csiszár Jánosné május 15-én, Tóth Károly pedig december 18-án távozott az intézménytől. Cs. Szabó Veronika és G. Varga Katalin továbbra is GYES-en tartózkodott, Horváth Péter sorkatonai szolgálatát teljesíti. Helyettesítésük céljából kisegítő restaurátorokat alkalmaztunk: Willhelm Emilia augusztus 1-től, Ekkert Andrea és Nagy Ágnes szeptember 1-től, Doffkai Péter szeptember 22-től dolgozik a múzeumban.

Az újonnan munkába állt kisegítő restaurátorok betanítása folyamatosan történik, ami a napi munka elvégzése mellett komoly terhet jelent a régi dolgozók számára. Ennek ellenére nőtt a tárgyévben a restaurátorok által kezelt tárgyak száma (1966-ban 25.136 db, 1987-ben 31.381 db.).

A tárgyidőszakban végzett műtárgyvédelmi munkák statisztikai összesítése szakáganként:

	tisztított	konzervált	restaurált	1987
Régészet	25.576	4.837	174	30.587
Néprajz	97	381	9	487
Történet	25	195	9	229
Képző- és Iparműv.	1	3	3	7
Numizmatika	-	59	-	59
Egyéb	2	2	8	12
Ö s s z e s e n :	25.701	5.477	203	31.381

Anyag- és eszközszerzésre ez évben 100 mft állt rendelkezésünkre, amit teljes mértékben felhasználtunk. A folyamatos munkához szükséges vegyszereken és eszközökön kívül a raktári készleteket feltöltöttük, a 2. fémrestauráló műhely részére egy komplett vegyifülkét szereztünk be. Szociális helyiségünket az év folyamán teljes egészében felszereltük és használhatóvá tettük.

A múzeumi és műemléki hónap keretében Marton Klára és Vámosi Lajosné 17 előadásban 343 általános iskolai tanulóval ismertette meg a restaurátori munkát.

A múzeumi műtárgyvédelem 16. számában /KMI kiadás/ jelent meg Vámosi Lajosné "Egy avar-kori favödör restaurálása" c. tanulmánya. Ugyancsak az ő munkája, egy avar-kori bronzpántos favödör és restaurálási

dokumentációja szerepelt Veszprémben a VI. Nemzetközi Restaurátor Szeminárium alkalmából rendezett "Bőr és fa" c. kiállításon.

2. Fotóműterem és laboratórium

A tárgyidőszak fotózási munkáit Gözsy Gáborné, Kovács Tibor (1987. június 8 - szeptember 14-ig) és Koczka Judit (szeptember 14-től) végezte. Technikai felszerelésük 1 db kétlámpás reopróállvánnyal, 1 db Magnifax 4. típusú nagyítóállvánnyal, 3 db műtermi vakuval, 1 db diamásolóval és 4 db színszűrővel gyarapodott. A műterem ~~be~~ázás miatt - teljes felújításra (festés, mázolás, parkettacsiszolás és lakkozás) szorult.

A tárgyévben végzett munkák statisztikai összesítője:

Készített f-f negatívok össz.:	5.006 kép
Előhívott f-f negatívok össz.:	6.043 kép
Készített színes negatív össz.:	77 kép
Készített színes diapoz.össz.:	1.072 kép
Készített f-f pozitív össz.:	13.407 db

(f-f = fekete-fehér)

3. Könyvtár

A megyei múzeum könyvtára a tárgyévben is a közművelődési- és propaganda osztály keretében működött. Tevékenységének személyi feltételei részben megváltoztak: december 1-től irányítását Kellner Bernát Állami Díjas ny. megyei könyvtárigazgató vette át. (Forrai Márta és Lóczi Katalin továbbra is könyvtárosként dolgozik).

A könyvtár fő feladata a munkatársaink igénye szerinti eseti tájékoztatás és kölcsönzés mellett, a könyvtár belső rendjének megalapozása volt. E munka keretében az egyes állománycsoportokat felülvizsgáltuk és a könyvtár gyűjtőkörébe nem tartozó könyveket, folyóiratokat, valamint a fölös példányokat részben töröltük az állományból. Ezeket ajánlottuk a megyei könyvtárnak és az ÁKV-nak értékesítésre. Ebből 33 mFt folyt be. Az állományrendezéshez hasznos előfeltételt teremtett az újonnan beszerzett 116 polcfolyóméternyi könyvállványzat, mely lehetővé tette legalább a kézikönyvtári és kölcsönzési állomány szakrendi betűjeles raktározásának megkezdését. Megkezdtük a belső raktárak rendezését is.

A könyvállomány gyarapítására 205.825 Ft-ot fordítottunk. A beszerzett könyvállományt folyamatosan állományba vettük és katalogizáltuk. Beleltároztunk 1071 művet, beköttettünk 183 kötet könyvet és 102 év-folyam periodikát. Folyóiratok beszerzésére 44.632 Ft-ot fordított az intézmény.

4. Grafikai műhely

A megyei múzeum grafikai műhelye a közművelődési- és propaganda osztály keretében működött. A műhely feltételei javultak (bár a grafikusok munkáját nehezítette a szükséges tatarozási munkálatok elhúzódása) egy szitagép beállításával, melyen már az első termék, a Dunántúli Tárlat plakátja is megfelelő minőségben készült el. Grafikusaink a különböző propaganda anyagok elkészítése és más feladatok ellátása mellett közreműködtek a múzeumi hálózat időszaki kiállításainak rendezésében, kivitelezésében.

IV. KIÁLLÍTÁSOK

A tárgyévben 3 új állandó, 1 felújított és 53 időszakos kiállítás nyílt meg. Ezek szakágankénti megoszlása a következő: természettudományi 2, régészeti 1, néprajzi 1, történeti 5, képzőművészeti 38, iparművészeti 2, fotó 4.

Állandó és időszakos kiállításaink látogatóinak száma 1987-ben 456796 fő volt, míg 1986-ban 391110-en keresték fel intézményeinket.

Új állandó kiállítások:

Április 4-én nyílt meg a Nagybajomi Felszabadulási Emlékház
Rendezte: a Hadtörténeti Múzeum.

Július 18-án lett megnyitva az "Igazság és lehetőség között" c. Latinovits Zoltán emlékkiállítás a Somogy Megyei Múzeumok 25. kiállítóhelyén, Balatonszemesen.
Rendezte: a Magyar Színházi Intézet.

Szeptember 19-én újra megnyílt a tatarozás miatt lebontott "Régészeti kutatások Somogyban" c. kiállítás a Somogy Megyei Múzeum I. emeletén.

Október 24-én került megnyitásra a Kálmán Imre Emlékmúzeum és kiállítás Siófokon.
Rendezte: dr. Takács Éva és dr. F. Bognár Zsuzsa

Működési engedélyt kapott:

Horvát Nemzetiségi Tájház, Lakócsa
Kapoli Emlékház, Boglárlelle (Népi Iparművészeti Tanáccsal és a Baranya Megyei Múzeumok Igazgatóságával és a Néprajzi Múzeummal közös kiállítás).
Tájház, Balatonszentgyörgy

A Somogy Megyei Múzeumok állandó kiállításainak tárgyévi látogatottsága kiállítóhely/fő bontásban:

Bernáth Aurél Emlékmúzeum, Marcali	853 fő
Berzsenyi Dániel Emlékmúzeum, Nikla	5920
Beszédes József Vizgazdálkodási Múzeum, Siófok	47971
Csillagvár, Balatonszentgyörgy	11748
Dráva Múzeum, Barcs	27471
Felszabadulási Emlékház, Nagybajom	1162
József Attila Emlékmúzeum, Balatonszárszó	27025
Kapoli Emlékház, Boglárlelle	4085
Kaposszentjakabi Bencés Apátság romjai /áprilistól zárva/	
Kálmán Imre Múzeum, Siófok	108
Kunffy Lajos Emlékmúzeum, Somogytúr	2152
Kárpát-medence ásványai, Siófok	4013
Latinca Sándor Emlékmúzeum, Kaposvár /szeptembertől zárva/	1291
Lengyel József Helytörténeti Múzeum, Marcali	7010
Mozimúzeum, Kaposvár	4100
Noszlopy-Kúria, Újvárfalva	925
Postamúzeum, Balatonszemes	16731
Rippl-Rónai Emlékmúzeum, Kaposvár	8321
Somogy Megyei Múzeum, Kaposvár	38742
Somogy M. Múzeumok Ig.25. Kiállítóhelye, Balatonszemes	7238
Szabadtéri Néprajzi Gyűjtemény, Szenna	29422
Szántódpusztai Idegenforgalmi és Kulturális Központ	103461
Szőlészeti és Borászati Üzemi Múzeum, Szőlőskislak	nincs adat
Tabi Galéria, Tab	6099
Tájház, Balatonszentgyörgy	5874
Tájház, Buzsák	10882
Tájház, Karád	64
Tájház, Lakócsa	1500
Tájház, Zamárdi	771
Talpasház, Vörs	1218
Történelmi Emlékhely, Somogyvár	nincs adat
Tűzoltószertár és kiállítás, Vörs	1772
Zichy Mihály Emlékmúzeum, Zala	34642
Ö s s z e s e n :	412 551 fő

Időszaki kiállítások

Somogy Megyei Múzeum

Kamaraterem

Orosz István grafikai (áthúzódó kiállítás)	jan. 31-ig
Válogatás a múzeum grafikai gyűjteményéből	febr.3-máj. 4.
Rendezte: Géger Melinda és Lukenics Sándor	
Széchenyi szobortervek kiállítása	máj.7-máj. 18.
Rendezte: Pogány Gábor - Matuczka Ferenc	
Thury Levente kerámikusművész kiállítása	máj.21-júl. 13.
Rendezte: Matuczka Ferenc- Lukenics Sándor	
Geszler Mária kerámikusművész kiállítása	júl.16-szept. 14.
Rendezte: H.Bognár Zsuzsa	
VI.Dunántúli Tárlat iparművészeti része	szept.19-dec. 3.
Rendezte: H.Bognár Zsuzsa	

I. emelet

Kiss György szobrászművész éremkiállítása (áthúzódó kiállítás)	jan. 31-ig
VI. Dunántúli Tárlat rendezte: Pogány G.-Matuczka F.-Lukenics S.-Krasznai Zs. Tóth K.	szept.19-dec. 3.
"Az elemi iskola oktatás története" Rendezte: Dr.Takács Éva-Matuczka Ferenc- Lukenics Sándor	okt.6-tól
"Gyakorlati természetvédelem a Somogy Megyei Múzeum munkájában" Rendezte: Tömösváry Tibor - Nagy Lóránt	okt.19-okt. 25.
Dr.Mészáros László természetfotói Rendezte: Nagy Lóránt - Matuczka Ferenc	okt.19-okt. 25.
"A paraszti pihenés pillanatai" - néprajzi kiáll. Rendezte: Winkler Ferenc - Matuczka Ferenc - Lukenics Sándor	okt. 27-től

Somogyi Képtár

Topor András fm.kiállítása (áthúzódó kiáll.)	jan.31-ig	2367 f6
Egry József kiállítás Rendezte: Horváth J. - Matucza F.-Lukenics S.	febr.8-ápr. 21.	7548
Pinczehelyi Sándor gm. kiállítása Rendezte: Matucza Ferenc - Lukenics Sándor	ápr.28-jún. 29.	2780
Lengyel grafikusok kiállítása Rendezte: Matucza Ferenc - Lukenics Sándor	júl.2-aug. 31.	1660
VI.Dunántúli Tárlat Rendezte: Pogány G-Krasznai Zs-Tóth K.	szept.19-dec. 3.	4167
Barátság Hidja-Nemzetközi fotókiállítás Rendezte: Matucza Ferenc - Lukenics Sándor	dec.11-88.jan.30.	638
Ö s s z e s e n :		19160

Kaposvári Galéria

Alain Le Quernec francia plakátművész (áthúzódó kiáll.)	márc.9-ig	977
Nyrom-Piszer Mária szobrászművész kiáll. Rendezte: Pogány G-Matucza F-Lukenics S.	márc.13-ápr. 12.	484
Choma József festőművész kiállítása Rendezte: Horváth János - Lukenics Sándor	ápr.17-jún. 22.	1305
"Van Dyck öröksége" kiállítás Rendezte: Pogány G-Matucza F-Lukenics S.	jún.25-szept. 14.	961
Valkó László fm. az V.DT nagydíjasának kiállítása Rendezte: Pogány Gábor - Krasznai Zsolt	szept.19-nov.30.	1281
Kovács Péter Balázs fm. kiállítása Rendezte: Lukenics Sándor - Matucza Ferenc	dec.3-88.jan.10.	
Ö s s z e s e n :		5008

Latinca Sándor Emlékmúzeum

"40 éves az Úttörőmozgalom" (áth.kiáll.)

máj. 30-ig

Dráva Múzeum, Barcs

"Somogy népművészete" (áth.kiáll.)

jan 31-ig

Kiss György szobrászművész éremkiállítása

febr.4-márc. 31.

Rendezte: Matucza Ferenc - Lukenics Sándor

Kelle Sándor fm. kiállítása

ápr.2-jún. 1.

Rendezte: Horváth János

Töröcsik Jolán fainterzái

jún.5-aug. 24.

Rendezte: Huszka Judit - Lukenics Sándor

"Szindbád-Latinovits Zoltán" fotókiállítás

aug.25-dec. 15.

Rendezte: Orzsi Zoltán

Leitner Sándor fm. kiállítása

nov.5-nov. 15.

Rendezte: Képcsarnok

Amatőr Képzőművészek kiállítása

nov.15-dec. 7.

Rendezte: Orzsi Zoltán

Hegedüs László tájképei-válogatás a Sm.Múzeum
gyűjteményéből

dec.15-től

Rendezte: Horváth János - Matucza Ferenc

Lengyel József Helytörténeti Múzeum, Marcali

Ryszard Kowal lengyel fm.kiáll.(áth.kiáll.)

jan.15-ig

Bernáth Aurél tanítványai-válogatás a Sm. Múzeum
gyűjteményéből

jan.20-máj.4.

Rendezte: Horváth János - Lukenics Sándor

Leitner Sándor fm. kiállítása

máj.6-máj.16.

Rendezte: Képcsarnok

Szikra János fm. kiállítása

máj.20-júl.13.

Rendezte: Székely Jenőné

Pinczehelyi Sándor grafikusművész kiállítása

júl.15-aug. 1.

Rendezte: Matucza Ferenc - Lukenics Sándor

Kunffy Lajos festőművész festményei a Sm. Múzeum
gyűjteményéből

aug.1-okt. 30.

Rendezte: H.Bognár Zsuzsa

Tóth Ágost^{on}a szabadságharc festője kiállítás
a Magyar Nemzeti Múzeum anyagából
Rendezte: Pogány Gábor

Hegedüs László festményei a Sm. Múzeum
gyűjteményéből

dec. 15

Kék és Vörös Kápolna, Boglárlelle

XIX. századi francia és belga szobrok a Szépművészeti Múzeum gyűjteményéből máj.24-jún.21-ig
Rendezte: Czifka Péterné m.t.

Zsidó kegytárgyak a Bp.-i Zsidó Múzeum anyagából jún.28-aug. 2.
Rendezte: Dr.Dávid Katalin műv.tört.

"Bibliai illusztrációk gyerekeknek" Szántó Piroska aug.9-szept.13.
fm.kiállítása
Rendezte: Tóth Ferenc műv.tört.

Látogatók száma: 15910 fő

Tóparti Galéria, Boglárlelle

Minitextilek a szombathelyi SAVARIA Múzeumból aug.15-szept.1
Rendezte: H.Bognár Zsuzsa

Látogatók száma: 130 fő

(Augusztus 15-ig a Tóparti Galéria ABC Áruházként működött).

Kálmán Imre Múzeum, Siófok

Kálmán Imre emlékkiállítás okt. 24
Rendezte: Dr.Takács Éva - Dr.Fejesné Bognár Zs.

Időszaki kiállítások a megyei múzeumi hálózaton kívül:

"Gyergyai Albert élete és munkássága" jan.21-febr.18.
(Középiskolai Koll.Kvár)

Rendezte: Dr.Fejesné Bognár Zs-Matucza F.- Lukenics S.

Vaszary János kiállítás (Műv.Ház, Mór) Rendezte: Horváth János	jan.6-febr. 15.
Válogatás a múzeum modern festészeti anyagából (Okt.Ig.) Rendezte: Horváth J.-Matucza F.-Lukenics S.	márc.20-ápr. 5.
Kunffy Lajos pasztellképei (Megyei Tanács Kvár) Rendezte: Horváth János	máj.25-jún.15.
Válogatás a Sm. Múzeum anyagából (Szombathelyi Képtár) Rendezte: Horváth János	szept.9-okt. 18.
"Fekete István élete" (Fekete I.Emlékház,Gölle) Rendezte: Dr.Fejesné Bognár Zsuzsa	aug.20
"Amatőr képzőművészek kiállítása" (Okt.Ig.) Rendezte: Horváth J.-Matucza F.-Lukenics S.	szept.7-30.
Bernáth Aurél tanítványai (Okt.Ig.) Rendezte: Horváth J.-Matucza F.-Lukenics S.	nov.27
A Somogyvári Bencés Apátság" (Megyei Tanács) Rendezte: Huszka Judit-Matucza F.-Lukenics S.	okt.28-nov.6.
Vaszary János kiállítás (Megyei Tanács,Kvár) Rendezte: Horváth János	nov.27-dec.15.
"A magyar katona" (Sm.területvédelmi és Hadkieg.Pság,Kvár) Rendezte: Dr.Mészáros B.-Dr.Takács É.-Szellő J.	nov.12-nov.20.
Kopits János kaposvári városképei (M.Kórház,Kvár) Rendezte: Horváth János	nov.25
"Az eszperantó mozgalom 100 éve" (SZ MT,Kvár) Rendezte: Dr.Takács É-Dr.Fejesné Bognár Zs-Matucza F.-Lukenics S.	dec.12-19.

Vándorkiállítások:

"Kaposvár a századfordulón" - A fényképezés története (ÉDOSZ Műv.Ház) Rendezte: Dr.Takács Éva	okt.6-dec. 31.
---	----------------

V. KÖZMŰVELŐDÉS ÉS PROPAGANDA

A hálózatban dolgozó szakmúzeológusok és népművelők közművelődési munkáját a megyei múzeum közművelődési és propaganda osztálya koordinálja.

Az osztály tevékenységének személyi feltételeiben annyi változás történt, hogy Reviczky Mária gépíró helyét május 15-től Nyögéri Kálmánné Dervalics Ágota foglalta el. Augusztus 1-től az osztályon dolgozik Bartos Judit, a restaurátor csoport volt munkatársa.

A tárgyévben a közművelődési és propaganda osztály technikai felszerelése egy kisteljesítményű erősítővel, 4 db hangfállal és egy szita-gép beállításával bővült.

Technikai eszközökre 57 mFt-ot, installációs anyagokra 703 mFt-ot, kiállítási katalógusra 604 mFt-ot, propagandára 100 mFt-ot fordítottunk.

Tovább gyarapodott a közművelődési archívum. Beleltároztunk 350 db színes diát, 250 db fekete-fehér negatívot, a fotókartonból 446 db készült el. A közművelődési fotótár jelenleg 4687 darabból áll.

Az osztály munkatársainak legjelentősebb feladata a sikeresen megrendezett VI. Dunántúli Tárlat előkészítése és lebonyolítása volt. Előkészítettük, szerveztük és rendeztük a TKM által meghirdetett "Barangolás hazai tájakon" című vetélkedősorozatot, melynek megyei döntőjére, ugyancsak az osztály részvételével és vezetésével november 28-án került sor.

Cs. Hegedüs Erika a Magyar Úttörők Szövetsége és a TKM egyesület közös felhívásában meghirdetett "Játékvár" mozgalom keretében 15 közösségnél vezetett foglalkozást "Barátunk a múzeum és "Barátunk a TKM" címmel.

Az osztály munkatársai részt vettek a kiállítási programok előkészítésében és megvalósításában.

A közművelődési munkát nehezítette a kiállítási övezet bővítésével együtt járó tatarozás elhúzódnása, amely miatt a foglalkoztató terem fél évig nem működhetett.

Igazgatóságunk nagytermében az alábbi rendezvényeket szerveztük:

- február 20. Országos Réthisasvédelmi Tanácskozás
- április 8. TINCTORIS Régizene Együttes és a Tanítóképző Főiskola Cantus kamarakórusának hangversenye
- április 9. "Apáról fiúra" - Találkozás id.Csoóri és ifj.Csoóri Sándorral
- május 18. Múzeumi Világnap alkalmából tanácskozás "A múzeum és a számítógép" témakörben
- június 19. A kisgyaláni Férfikar és NSZK vendégkórus hangversenye
- december 3. Andrea Kauten zongoraművész és Petró András gordonkaművész hangversenye

A megyei múzeumban és az alintézményeknél dolgozó szakmúzeológusok ez évben is széleskörű, hatékony közművelődési tevékenységet folytattak. (Pl. 3 természetvédelmi, 1 régészeti, 2 néprajzi tábor szakvezetői feladatát látták el. Megszervezték a "Fekete István" természetvédelmi vetélkedőt, segítették a "Somogyi Tükör" vetélkedő lebonyolítását. A Mi-Egy-Más klub mellett több szakkör munkáját irányították folyamatosan.)

A megyei múzeumigazgatóság munkatársai által tartott ismeretterjesztő előadások /A/, tárlatvezetések /B/, kiállítás megnyitók /C/, gyermekfoglalkozások /D/, szakköri foglalkozások /E/ száma és szakági megoszlása az alábbiak szerint alakult:

	A	B	C	D	E
Természettudomány	17	12	1	12	45
Régészet	14	4	-	1	-
Néprajz	31	36	3	25	12
Történettudomány	7	7	-	8	5
Művészettörténet	27	34	23	-	-
Műtárgyvédelem	-	-	-	17	-
Ö s s z e s e n :	96	93	27	63	62

Eredményes együttműködést folytattunk a Kilián György Városi Művelődési Központtal, a Somogy Megyei Művelődési Központtal, a KISZ Somogy Megyei Bizottságával, a Latinca Sándor Művelődési Központtal. Az iskolák közül elsősorban a Toldi Általános Iskolával és a Noszlopy Gáspár Szakközépiskolával kialakított kapcsolatunk volt számottevő.

Propaganda munkánk színvonala csak szerény mértékben javult - elsősorban a szítagép beszerzése révén. A nyomdai fényképezőgép hiánya, a rotagép felújításának elmaradása erősen korlátozta lehetőségeinket. Továbbra is megjelent havi műsorfüzetünk. Rendezvényeinkről a tömegkommunikációs fórumokat értesítettük.

VI. NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK

A Somogy megyei Múzeumok könyvtára 16 országos (8 szocialista, 8 tőkés) 69 intézményével áll cserekapcsolatban.

Tömösváry Tibor ornitológus tagja az European Kaliaectus Association (Európai Rétisasvédelmi Szövetségnek), Ábrahám Levente pedig az Európai Lepkés Szövetségnek.

A természettudományi osztály állandó kapcsolatot teremtett az ÉSZT Vadászok Szövetségével és a Világ Vadvédelmi Alapjával (Svájc).

Honti Szilvia régész továbbra is részt vett az Union Internationale des Sciences Prähistoriques et Protohistoriques által szervezett "Prähistorische Bronzefunde" és sarlóinak feldolgozásában.

Dr. Költő László régész március 2-5-ig a Bécsi Egyetem Régészeti Tanszékén vett részt a "régészeti anyagvizsgálatok konzultáción", július 26 - augusztus 1-ig Varsóban az "Eszperantó nyelv 100 éves" jubileumi világkongresszusán a "Múzeum és Eszperantó" c. tanácskozás jegyében.

Dr. Magyar Kálmán régész részt vett a Zürichi Magyar Őstörténeti Társaság 2.konferenciáján (május 18 - június 2) és előadást tartott a "X-XI.századi magyar állam és egyházzervezés kérdéseiről".

Dr. Mészáros Balázs és Vörös Rezső szeptember 28 - október 1-ig az oktatási és közművelődési intézmények tapasztalatcseréjén vett részt a lengyelországi Olstyn-ban.

Dr. Pogány Gábor művészettörténész december 1-6 között a képzőművész szövetség kiküldetésében Moszkvában tartózkodott a "Szovjetek országa" c. kiállítás megtekintése céljából és előadást tartott az ottani szövetségben a mai magyar képzőművészetről.

A Kaposvári Galériában március 13 - április 13 között bemutattuk Nyrom-Piszer Mária (Bécs) szobrászművész alkotásait. A kiállításnak 484 fő látogatója volt. A szobrok előtte a Műcsarnok Dorottya utcai kiállítótermében voltak láthatók.

A Somogyi Képtárban állítottuk ki a Kaposvári Tanítóképző Főiskolával közös szervezésben a lengyelországi Torun, Mikolaj Kopernikus Egyetem Képzőművészeti Karán oktató művészek grafikáit július 2 - augusztus 31. között. A kiállításnak 1660 fő látogatója volt. A lengyel grafikusoknak további bemutatkozási lehetőséget szerveztünk a dunájvárosi Uitz Terebbe és 1988-ra Szombathelyi Képtárba.

VVI. TOVÁBBKÉPZÉS

A tárgyévben egyetemi doktori címet szerzett Pogány Gábor és Honti Szilvia.

Befejezte tanulmányait Ábrahám Levente a Szegedi József Attila Tudományegyetem biológia-földrajz szakán, Balázs Miklósné a Felsőfokú Államháztartási tanfolyamon, Gimesi Istvánné, dr. Költő László és dr. Pogány Gábor az MSZMP Vezetéstudományi Kollégiumán. Evellei Ferenc egy éves középfokú gépjárműelődői, Szapu Magdolna, Cs. Hegedűs Erika és Székely Jenőné egy éves munkaügyi tanfolyamot végzett az 1986/87-es tanévben. Sási János tűzvédelmi megbízott bizonyítványt szerzett.

Folytatta tanulmányait dr. Fejesné Bognár Zsuzsa az MTA által szervezett tudományos továbbképzésen, H. Bognár Zsuzsa az ELTE művészettörténet, Szellő János a pécsi Janus Pannonius Tudományegyetem magyar-népművelés, Matuczka Ferenc a szegedi Juhász Gyula Tanítóképző Főiskola földrajz-rajz szakán, Sipos Sz. Márta a Felsőfokú Államháztartási tanfolyamon.

Forrai Márta folytatta az OSZK Könyvtártudományi és Módszertani Központ továbbképző tanfolyamát és mellette elkezdte az antikvárium szakelődői tanfolyamot.

Rada Krisztina, Sebők Szilvia és Tóth Renáta folytatta középiskolai tanulmányait.

A múzeumi munkatársak részt vettek az országos múzeumok által szervezett továbbképzések nagy részén. Belső szervezésben pedig számítógépes tanfolyamot indítottunk.

Dr. Mészáros Balázs két alkalommal vett részt a Művelődési Minisztérium Vezetőképző Intézet által a megyei múzeumi igazgatók részére szervezett 3 napos továbbképzésen.

VIII. BELSŐ ELLENŐRZÉS

A tárgyévben a negyedévekre bontott ütemterv szerint a következő témakörökben történt ellenőrzés:

- Házipénztár szabályszerű kezelése negyedévenként.
- Szigorú számadásra kötelezett nyomtatványok ellenőrzése.
- Üzemanyag, kenőanyag elszámolásának ellenőrzése negyedévenként.
- Útielszámolások ellenőrzése.
- Költségvetés ellenőrzése (rendelkezésre álló összeg szabályszerű felhasználása terv szerint történik-e?)
- Anyagkönyvelés ellenőrzése.
- Előlegnyilvántartás ellenőrzése.
- Társadalmi tulajdonvédelem (eszközmegőrzés, udvartakarítás).
- Munkaügyi ellenőrzés, betegségnyilvántartás, napszámbekek nyilván-
tartása és számfejtése, helyettesítési díj elszámolása.
- Beérkezett számlák kezelése, és a kiegyenlítés ellenőrzése.
- Szabadságnylvántartás ellenőrzése.
- Magángépkocsi használat ellenőrzése.
- Tiszteletdíj, levonásos jövedelemadók, szerzői díjak elszámolása,
ellenőrzése.
- Évvégi leltározások figyelemmel kísérése.

IX. GAZDASÁGI MUNKA

A tárgyévi eredeti költségvetési előirányzatunk 22.433 mFt volt. Ebből - a Somogy Kulturális folyóirat megjelentetésére, a megyei képzőművészeti zsűrizésekre és a megyei tanács részére történő képvisárlások fedezésére fordítandó - 1.444 mFt elkülönített keret felett a megyei tanács művelődési osztálya diszponált. Ugyancsak gazdasági osztályunk kezelte - pótelőirányzatként - a megyei műemléki albizottság rendelkezésére álló 1.650 mFt-ot, amelyből a szennai falumúzeum továbbépítésére 200 mFt támogatást kaptunk. A fennmaradó összeget rendeltetésének megfelelően továbbutaltuk az intézményekhez és a községi tanácsokhoz.

Eredeti költségvetési előirányzatunkat a Somogy Megyei Tanács Pénzügyi Osztálya 122-3/1987. sz. határozata alapján 899 mFt-tal csökkentette. Ez az intézkedés súlyosan érintette a folyamatban levő munkák és korábbi megrendelések pénzügyi teljesítését. 1987. októberében 243 mFt póthitelt kaptunk, ebből 89 mFt munkabér, 9 mFt sztk-járulék és 145 mFt ingatlanfenntartási előirányzatunkat növelte.

A megyei múzeum épületében az elektromos hálózat szabványosításának első szakasza, a gerincvezeték kiépítése megtörtént. Balatonszárszón a József Attila Emlékmúzeumban elkészült a vezetékes gáz bekötése, és a korszerű fűtés kialakítása.

A központi épületben kialakítandó telefonközpont létesítésére 225 mFt utaltunk át a postaigazgatóságnak.

1987-ben tetemes összeget emésztett fel a korszerűtlen, rossz központi fűtés javítása /156 mFt/.

Igazgatóságunk valamennyi egységénél elkészült az érintésvédelmi és tűzvédelmi vizsgálat.

Somogytúron, Zalán és a Rippl-Rónai villában elkészült a riasztóberendezés.

A Zichy Mihály Emlékmúzeum tatarozására 305 mFt-ot költöttünk. A módosított bérelőirányzatunk 6.604 mFt volt, ebből 661 mFt-ot biztosítottunk az ásatásokra.

Néprajzi, történeti, képző- és iparművészeti, valamint a természettudományi gyűjteménygyarapításra 462 mFt-ot fordítottunk.

Fogyóeszközbeszerzésünk 1.116 mFt volt, melyből 575 mFt az osztályok szakmai felszerelését gyarapította.

Kiállítások rendezésére 1.636 mFt-ot adtunk ki.

Tárgyévi működési bevételünk 405 mFt volt, a 264 mFt előirányzattal szemben.

December 31-én a költségvetési elszámolási számlánk egyenlege 116 mFt volt.

TARTALOM

I. A MÚZEUMI SZERVEZET HELYZETE ÉS TEVÉKENYSÉGE	1 oldal
II. TUDDOMÁNYOS SZAKMAI TEVÉKENYSÉG	4 oldal
1. Természettudomány	4 oldal
2. Régészet	7 oldal
3. Néprajz	15 oldal
4. Történettudomány - Irodalomtörténet	20 oldal
5. Művészettörténet	24 oldal
III. KIEGÉSZÍTŐ SZAKMAI TEVÉKENYSÉG	27 oldal
1. Restaurátor műhelyek	27 oldal
2. Fotóműterem és laboratórium	28 oldal
3. Könyvtár	28 oldal
IV. KIÁLLÍTÁSOK	30 oldal
V. KÖZMŰVELŐDÉS ÉS PROPAGANDA	37 oldal
IV. NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK	39 oldal
VII. TOVÁBBKÉPZÉS	40 oldal
VIII. BELSŐ ELLENŐRZÉS	41 oldal
IX. GAZDASÁGI MUNKA	42 oldal